

toksičnosti, podroben opis kemične sestave substance, povzetek publikacij o problemih ostankov in o ustreznih metodah analize.

Po oceni toksikoloških tveganj sta dva neodvisna strokovnjaka predlagala, da bi oksalno kislino vključili v t. i. Aneks II «Council Regulating» (EEC) 2377/90. Tako bi jo lahko uporabljali v boju proti Varroa destructor, ne da bi prej določili največje dovoljene vrednosti ostankov v medu, saj bi se vsebnost oksalne kisline v medu po zatiranju varoe le minimalno povečala.

Ocena in odločitev EMEA

Dokumentacijo je pregledal odbor EMEA za veterinarska medicinska sredstva in jo uvrstil v t. i. Aneks II.

SKLEP

Torej za oksalno kislino ni določeno, kolikšna je največja dovoljena koncentracija le-te v medu. To pa seveda ne pomeni, da jo lahko čebelarji uporabljajo v neprimernih količinah in s tem povzročijo velike količine ostankov v medu. Po evropskih standardih za med je v medu lahko do 50 miliekvivalentov prostih kislin. Če oksalno kislino uporabljamo pravilno, ni možnosti, da bi se v medu pojavila previsoka koncentracija ostankov.

EMEA je svoje opravila, zdaj mora uporabo te kisline dovoliti še država. Dovoljenje za uporabo kisline v vseh državah bo pomemben mejnik, ki bo napovedal alternativno zatiranje varoe.

Anton Janša: Popolni nauk za vse čebelarje

4. izdajo priredil Franc Prezelj, založila Čebelarska zveza Slovenije, 2004.

JANEZ GREGORI

Na začetku tega leta je vsak član ČZS dobil poleg Slovenskega čebelarja tudi najnovejšo izdajo Janševega Nauka. Uvod sta napisala Lojze Peterle, predsednik ČZS, in Franc Prezelj, prirejevalec četrte izdaje. Podatek g. Prezlja, da je to 4. izdaja, ni čisto točen: prezrta je ostala izdaja iz leta 1994, ko je založba Agens iz Zirovnice v svoji zbirki Pot kulturne dediščine izdala faksimile prve izdaje Janševega Nauka iz leta 1775 in Goličnikovega prevoda tega dela iz leta 1792. Obe deli sta v trdi vezavi in lično oblikovani, spremlja pa ju broširana knjižica enakega formata z naslovom »Po bečelah se vižej!«, ki vsebuje zgodovinske prispevke, predvsem o Janši.

Franc Prezelj se je odločil za vnovično izdajo Goličnikovega prevoda Janševega dela, ki ga je jezikovno posodobil nekdanji urednik Slovenskega čebelarja Francšek Rojina in je pod naslovom Popolni nauk o čebelarstvu zagledal luč sveta leta 1906. O nameri, da bi znova izdali Rojinovo priredbo, sem bil obveščen, vprašali pa so me tudi za nasvet, kako naj se lotijo dela. Zagovarjal sem mnenje, da je treba delo izdati tako, kot ga je priredil F. Rojina, najbolje kar kot faksimile, da se, med drugim, ohrani jezikovna patina, ki daje delu poseben čar. Edina sprememba naj bi bil na koncu knjige dodan slovarček dandanes že manj znanih ali neznanih izrazov.

Ko sem podrobneje pogledal prvih nekaj strani najnovejšega dela, sem videl, da se je prirejevalec odločil po svoje. Res je na koncu knjige dodal slovarček, res pa je tudi, da je krepko posegel v besedilo. Začel je že z naslovom, za katerega je uporabil Goličnikov prevod (Popolni nauk za vse čebelarje) in ne Rojinove priredbe (Popolni nauk o čebelarstvu). V besedilu je nekatere besede nedosledno preprosto posodobil ali zamenjal z drugimi (npr. prepeljavanje s prevažanjem – paragraf 25), ponekod je spremenil besedni red ali kaj dodal (§ 23), pridevnik trotoviski je npr. spremenil v trojji (npr. § 8 in § 12) itd. Od uvoda na 7. strani, do vključno 25. paragrafa na 19. in 20. strani, se besedilo na najmanj 215 (!) mestih razlikuje od Rojinovega originala.

Tudi prepisovanje besedil skriva pasti, v katere se hitro ujamemo, če pri delu nismo dovolj pozorni. Tako se je že na 7. strani Rojinov stavek, ki govori o Janši »... posebno bavi s čebelami, ki so se mu tako omilile, da je temu premišljevanju posvetil vse svoje dejanje in nehanje,« spremenil v »... posebno ukvarjal s čebelami, ki so se mu tako smilile, da je temu premišljevanju posvetil vse svoje delovanje«. Sreča mu tudi pri § 9 ni bila mila. Namesto originalnega besedila »Brezmatične čebele si izgoje iz navadne čebelne zalege drugo matico. Če pa je

mogoče iz čebelne zalege izgojiti matico (§ 6.), ki je ženskega spola, tedaj je ženski spol že prej tičal v jajčku, se je v priredbi zapisalo: »Brezmatične čebele si vzgoje iz nasadne (sic!) čebelje zalege drugo matico (§ 6.), ki je ženskega spola, torej je ženski spol že prej tičal v jajčku.« Del besedila enostavno manjka, lep starinski glagol izgojiti pa je zamenjan z manj primernim vzgojiti. V slovarčku je razloženo, da nasaden pomeni zaležen. Pa bodi dovolj brskanja po prirejenem besedilu.

Vsiljuje se vprašanje, kaj je izdajatelj oziroma organ, ki je pri ČZS pristojen za izdajateljsko dejavnost, pravzaprav želel doseči s takim ponatisom oz. priredbo bisera naše čebelarke klasike. Odločal se je v imenu vseh nas čebelarjev – mi smo izid samo denarno podprli. Verjetno ni bil njegov namen ponuditi čebelarjem pred več kot 200 leti napisano delo kot učni pripomoček. Torej ostane zgodovinski motiv, in ta mislim, je tudi edina utemeljitev. Vendar ne na tako samovoljen način. Janšev Nauk, tudi v

Rojinovi posodobitvi, je dragoceno besedilo po vsebinski in jezikovni plati, pa tudi po oblikovni, saj je izvorno podano po paragrafi, s čimer je dosežena izjemna preglednost. To je neke vrste brevir, ki ga občasno jemljemo v roke. Uživamo ga kot sladilo ali zdravilo – dva ali tri paragrafe pred spanjem ... Dovolj za razmišljanje o Janševem geniju, za razmišljanje o tem, kako nerazumljivo veliko je vedel o življenju čebel že tedaj, ko niti satov ni mogel poljubno razmikati, da bi dobro videl v čebelje gnezdo!

Knjiga, kakršna je Janšev Nauk, si zasluži, da jo čebelarji spoštljivo jemljemo v roke, zato naj bi že na zunaj kazala, v kateri čas sega njen nastanek. Opazna naj bi bila že na knjižni polici. Tak, tudi po oblikovni plati odličen izdelek, je zamolčani faksimile Nauka iz leta 1994. Prav bi bilo, da bi se oblikovalec najnovejše priredbe, ki nam je bila dana na mizo, vsaj malo »vžal« po Žirovničanih!

Izkušnje naših čebelarjev

Kako pridelati med v satju s sokom rdeče pese

BRANKO OBRANOVIČ

Naše Čebelarstvo MA-JA iz Šalke vasi pri Kočevju se v čebelarstvu preizkuša osemnajsto leto, intenzivneje pa se s tem ukvarja zadnjih pet let. Glede na to smo torej mlado čebelarstvo. Kljub temu smo se na podlagi strokovne čebelarke literature, ki smo jo našli na svetovnem spletu, v razmeroma kratkem času uveljavili v ožji domovini. V domači hiši že nekaj let prodamo ves med, ki ga pridelamo.

Tokrat vam želim na kratko opisati predvsem to, kako v našem čebelarstvu pridelamo **med v satju s sokom rdeče pese**, ki ga čebele gradijo v kozarcih.

Med s sokom rdeče pese smo začeli pridelovati pred tremi leti. Ker smo videli, da porabniki tovrsten med zelo

cenijo, smo se lani spomladi odločili, da ob pomoči čebel pridobimo nov izdelek in ga ponudimo na našem tržišču. **To je med v satju s sokom rdeče pese.**

Postopek pridelave poteka v **nakladnem panju**. Sam za ta namen uporabljam dva panja tipa GJ.

V enem pridobivam med s sokom rdeče pese, v drugem pa čebele gradijo satje v kozarcih s prostornino 720 ml.

Za tiste, ki boste želeli po mojih nasvetih pridelati ta zanimiv, privlačen in zdrav čebelji pridelek, je začetek maja pravi čas, da posejete rdečo peso. Priporočam vam, da peso posejete v zemljo, na kateri že nekaj let niste uporabljali kemičnih sredstev za dognojevanje ali uničevanje plevelov.

Za pripravo panja vam predlagam, da si izberete zelo močno družino v dveh nakladah.

Za zgornjo naklado si iz vezane plošče izdelajte nosilec in vanj izvrtajte luknje v velikosti grla kozarca. Izvrtajte toliko lukenj, kolikor kozarcev nameravate postaviti. Sam sem za ta namen izvrtal 18 lukenj.

GJ nakladni panj.

